

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ОПТИМІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ МАТЕРІАЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

АРМАТРАУТ Дмитро, здобувач вищої освіти
Спеціальність 071 Облік і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: Проаналізовано інноваційні підходи на підприємствах аграрного сектору, які підтверджують їх важливість для забезпечення конкурентоспроможності та сталості. Обґрунтовано, що використання передових технологій, таких як IoT, аналітика та штучний інтелект, дозволяють досягти оптимального управління матеріальними ресурсами. Доведено, що інноваційні підходи є ключовим фактором для забезпечення успіху та розвитку аграрного сектору та суміжних галузей економіки.

Ключові слова: інновації, управління, матеріальні ресурси, контроль, аграрний сектор.

Інновації завжди були процесом вдосконалення управління матеріальними ресурсами, особливо в аграрних сферах. У сучасному світі, де вимоги до ефективності та сталості стають все більшими, інноваційні підходи до оптимізації управління матеріальними ресурсами стають життєво важливими для аграрних підприємств. Споживачі, законодавці та глобальні виклики вимагають від аграрних галузей економіки не лише забезпечувати стійке виробництво продуктів, але й робити це ефективно, зберігаючи природні ресурси та дотримуючись високих стандартів якості.

Виникає необхідність дослідження та застосування інноваційних підходів до управління матеріальними ресурсами в аграрних підприємствах. Інновації в цій галузі можуть включати в себе використання передових технологій, впровадження сучасних методів аналізу та прогнозу, оптимізацію ланцюга постачання, розробку нових підходів до ефективного використання ресурсів, і багато інших аспектів.

Інноваційні підходи до управління матеріальними ресурсами включають в себе ряд технологій та методів, які дозволяють ефективно використовувати ресурси, знижувати витрати та забезпечувати сталість виробництва [1,2]. Ось деякі інноваційні практики і підходи до управління матеріальними ресурсами:

- розробка інтернет речей (IoT), датчиків та зв'язку для збору даних про стан обладнання, запасів та умов роботи, це дозволяє точно контролювати ресурси і запобігати втратам;

- використання аналітики для оптимізації управління запасами, прогнозу попиту, оптимізації логістичних процесів та виробничого процесу;
- застосування штучного інтелекту (AI) та інтелектуальних систем для автоматичного управління запасами та планування виробництва на основі аналізу даних;
- використання технології блокчейн для створення безпечних та надійних систем ведення обліку запасів та логістичних операцій;
- використання кругової економіки для переосмислення підходів до використання ресурсів, зокрема рециклінг та вторинна переробка, щоб зменшити витрати та вплив на навколишнє середовище;
- впровадження енергоефективності, як новітніх технологій та процесів для зменшення споживання енергії та ресурсів;
- застосування екосистемного підходу в співпраці з іншими підприємствами та постачальниками для ефективного управління ланцюгом постачання та ресурсами;
- використання цифрового двійника, а саме створення цифрових моделей виробничих процесів та ресурсів для більш точного управління та прогнозування;
- запровадження екологічної сталості, враховуючи вплив управління матеріальними ресурсами на навколишнє середовище та спрямування на зменшення негативних наслідків [3].

У сучасних умовах інноваційний розвиток сільськогосподарських підприємств можливий лише на основі відповідної моделі, яка має враховувати регіональну специфіку агропромислового виробництва та можливості інноваційного розвитку. Формування інноваційної моделі розвитку є системною проблемою і потребує комплексного вирішення низки проблем. Розробці та впровадженню ефективних механізмів інноваційного розвитку утилізації відходів у регіоні має передувати комплексний аналіз ступеня використання наявного ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств. Для вирішення завдань ефективного управління інноваційним потенціалом підприємств одним із

найперспективніших є синергетичний підхід до управління складними системами, який акцентує увагу на координації взаємодії частин при формуванні структури в цілому [4].

Важливим фактором розвитку сільськогосподарського виробництва є якісне вдосконалення виробничого процесу на новій техніко-технологічній основі. Для цього необхідно створити відповідну систему стимулювання розвитку інновацій як необхідної складової вдосконалення сільськогосподарського виробництва. Це пов'язано з тим, що такі стимули можуть певною мірою впливати на підвищення рівня техніко-економічного виробництва і пов'язувати поточні цілі підприємств галузі зі стратегічними [5].

Отже, інноваційні підходи до оптимізації управління матеріальними ресурсами в аграрних підприємствах набувають все більшої важливості в сучасних умовах господарювання. Ефективний контроль над цими ресурсами відіграє ключову роль у забезпеченні сталості та конкурентоспроможності галузей та сфер економіки. Інновації, такі як IoT, аналітика, штучний інтелект і блокчейн, дозволяють підприємствам точно контролювати ресурси, знижувати витрати та покращувати продуктивність. Завдяки цим інноваційним практикам, аграрні підприємства можуть ефективно реагувати на змінні умови ринку, зменшувати вплив на довкілля та забезпечувати сталість та високу якість виробництва. Інноваційні підходи також сприяють підвищенню ефективності і конкурентоздатності в галузях і сферах економіки, що залежать від аграрних підприємств. Таким чином, інновації у сфері управління матеріальними ресурсами стають стратегічною необхідністю для досягнення успіху та сталості в аграрному секторі та в економіці загалом.

Література:

1. Потриваєва, Н.В, Довгаль, О.В., Пелипканич, І.В. (2021) Методичні аспекти оцінки показників ефективності використання матеріально-технічних ресурсів сільського господарства. Доповіді учасників міжнародної науково-практичної конференції Міжнародного форуму «Стратегія інтеграції аграрної освіти, науки, виробництва: глобальні виклики продовольчої безпеки та змін

клімату», 27-28 травня 2021 р., м. Миколаїв, С. 28-31.
<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/9717/1/28-31.pdf>

2. Потриваєва. Н.В., Агеєнко, І.В. (2016) Забезпечення матеріально-технічними ресурсами в системі управління підприємством. Вісник аграрної науки Причорномор'я, 2016, 4(92), 3-11.
<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2220/1/n92v4r2016potryvaieva.pdf>

3. Кузнецова, К., Короленко, О., Костик, Є. (2023) Ефективне управління ресурсами підприємства: фінанси, людські ресурси та матеріали. *Наукові перспективи (Naukovi perspektivi)*, 2023, 9 (39).

4. Хвічія-Дуве, Г. Р. (2020) Управління розвитком інноваційної інфраструктури підприємств аграрного сектора економіки України : дис. ... д-ра філос. : 073 – Менеджмент. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 224 с.

5. Про затвердження інструкції з організації та здійснення внутрішнього контролю в Міністерстві економіки України, на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери управління Мінекономіки : Наказ Міністерства економіки України від 11.04.2023 № 2035. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=282a5ede-df34-47c0-bee0-5c7b6e8bbbe1&title=NakazMinisterstvaEkonomikiUkrainiVid11-04-2023-2035-proZatverdzhenniaInstruktsiiZOrganizatsiiTaZdiisnenniaVnutrishnogoKontroliuVMinisterstviEkonomikiUkraini-NaPidprimstvakh-VUstanovakhTaOrganizatsiiakh-SchoNalezhatDoSferiUpravlinniaMinekonomiki> (дата звернення: 30.09.2023 р.)

Abstract: *The analysis of innovative approaches at enterprises in the agrarian sector confirms their importance for ensuring competitiveness and sustainability in these industries. In the course of the study, it was substantiated that the use of advanced technologies, such as IoT, analytics and artificial intelligence, allows for optimal management of material resources. It has been established that innovative approaches are a key factor for ensuring the success and development of the agricultural sector and related sectors of the economy.*

Keywords: *innovations, management, material resources, control. agricultural sector.*

**Науковий керівник – ПОТРИВАЄВА Наталя,
доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв**